

lande. Jag kan åtminstone icke annat förstå. Men om, emot all förmodan, något tvifvelsmål skulle äga rum, och den framställda frågan vara behöflig; så tycker jag att den är lätt besvarad. Om Justitie-Kansleren och Justitie-Ombudsmannen äro fullkomligt skicklige och fullkomligt nitiske, så vinnes ändamålet fullkomligt. Göra de sin skyldighet; låta de genast tilltala hvar och en domare, hög eller låg, som öfverträder lagen, eller som behagar skapa en ny efter eget eller andras godtycke, och bli sådane domare utan barmhertighet afsatte samt deras brott i tidningarna kungjorda (hvilket vore vida angelägnare, än att der kungöra äfven de minsta lurendrägeri-brott), så skall väl ordning och rättvisa en gång krypa fram. På dessa 2:ne Embetsmän beror allt; och all orättvisa, som sker, kan med fullkomlig säkerhet skrivas på deras räkning. Vill man vara än säkrare, så är bäst att inrätta en Jury, såsom i England, ungefär så som Konstitutions-Utskottet föreslagit en Tryckfrihets-Komité. Derigenom skulle mycken orättvisa förekommas, och förr än en sådan Jury inrättas, är man aldrig säker för hämd och förföljelse genom orimliga processer och genom orimliga utslag. För öfrigt synes en allvarsam Kongl. varning till alla Domare och Embetsmän ej vara otjenlig; ty derefter bör ingen enskyllan äga rum.

11:te frågan: *Huru skall en fullkomlig kontroll kunna inrättas deröfver, att alle Tjenstemän fullgöra deras skyldigheter?* kan besvaras nästan på samma sätt som den förra. Blir hvar och en strängt och flitigt eftersedd af Justitie-Kansleren och Justitie-Ombudsmannen, och blir hvar och en försumlig och oduglig afsatt, utan långa processer och omvägar, så blir det väl någon gång bra; men förr än detta sednare med fullkomlig säkerhet verkställes, väntar man förgäfvets förbättring hos nuvarande generation. Vid successionen i alla dessa många ledigheter måste likväl duglighet och skicklighet beräknas framför allt. När hvar och en då ser, att hans oduglighet icke hjälper honom, och att på fel följer straff och afsked; så kan man vara säker, att sjukdomen skall till det mesta vara kurerad.

25:te frågan: *Huru skall det förekommas, att, i tvister med sådana Bolag, der Aktier äro inrättade, man icke dömmes af en hemlig Aktie-ägare, och således af sin vederpart?* synes kunna besvaras dermed: att alla aktier ställas på viss man och icke på innehafvaren, att alla utdelningar qvitteras af den vissa mannen; samt att en sådan, om han ändå såsom domare skulle befatta sig med en sak, som rör Bolaget, genast miste sin tjänst. Man skulle också kunna ålägga hvar och en domare, som misstänkes och icke jäfvar sig, att aflägga ed, det han ej är aktie-ägare.

Efter här nyss var frågan om Embetsmän, vill jag omtala hvad jag hörde i ett sällskap angående

Embetsmäns försvar.

En hög Herre påstod, att om en hög Embetsman någon gång skulle fela och förgå sig, så bör han ändå vara fri från ansvar; ty Embetets värdighet lider derigenom, sade han. — Ja, håll fint i med den satsen kära Herre, sade en närvarande hederlig och ärlig man; så komma vi väl snart under en förfärlig aristokrati, och det lär vara dit min Herre syftar. Den lilla Embetsmannen får knappt *andas* förr än han tilltalas; men den höge skulle utan ansvar få *flåsa* omkull hvilken han behagar. Om lugn och enighet skola bibehållas, så böra både hög och låg fullgöra sina skyldigheter, eller också straffas. Tror min Herre icke, att Embetets värdighet redan lidit genom innehafvarens begångna fel; och att det lider än mer, om dermed förknippas rättigheten att utan ansvar få göra orätt? Skulle icke höga värdigheter på det sättet slutligen bli ett näste för bara brottslingar? och skulle de icke derigenom bli ett ämne för det allmänna föraktet, som omsider kunde förvandlas till våldsamma utbrott? Hvar igenfinner man någon princip till den satsen, att visse personer skulle få fela, utan ansvar och ersättnings-skyldighet? — Men, sade en närvarande Embetsman (som lär stå på fallrepet att i dessa dagar bli afsatt), om man skulle få anklaga och tilltala Embetsmän så o-

försynt, som nu skett på en tid; så må väl hin håle vara Embetsman; då vill ingen hederlig man ingå i Embetsmannacorpsen. — Det är just tvertom, sade en annan Embetsman, som är af gamla stammen. Om ingen skillnad göres emellan en bra karl och en skurk, och om denne sednare får göra hvad han vill, utan ansvar; så tror jag snarast, att hvar och en bra karl drar sig ur spelet, hellre än att inblanda sig i en corps, som slutligen skall mista all aktning i Samhället. Blir den felaktige straffad, så drabbar föraktet *honom* ensam, men ej de andra; deremot om han *ej* straffas, skäras alla öfver en kam i allmänna omdömet, och den oskyldige lider då med den skyldige. — Men — sade en annan — jag tror att sjelfva *Regeringen* lider, om Embetsmännen icke hållas i aktning. — Ja, om de *förtjena* denna aktning, sade en annan: i annat fall tror jag tvertom. Jag tror verkligen, att om felaktige Embetsmän njuta samma försvar, som de redlige; så lider Regeringen i allmänna omdömet, göremålen försummas, och den redlige har ingen uppmuntran. Men fälles den felaktige till ansvar och den redlige njuter befordran; då vinner Regeringen Folkets förtroende; ty då ser Folket att Regeringens öga är vaksamt. Då njuter också den redlige Folkets aktning, i samma mån som den felaktige genom sin bestraffning förlorar den, och då först kommer Embetsmannacorpsen i det anseende den bör äga. Men vill man med straff och skrämskott afhålla alla från att klaga då orättvisa sker; vill man straffa för tillmälet, utan att ens tillåta bevisning; då försvinner aktningen med stora steg, och Folket anser sig då löna sina egna plågåre. Att förebära, det Regeringen lider, om dålige tjenstemän anklagas, är just detsamma som att vilja beskylla Regeringen för att försvara dåligheten, eller att påstå, det en Landshöfding lider, om någon skulle klaga på hans dåliga Kronfogdar. Begge lida likväl, om bevisliga klagomål lemnas utan afseende; men också bör klagomål ej aflöpa utan ansvar, om det finnes vara ogrundadt; ty den redlige bör njuta hägn och försvar, men ej den felaktige.

N:o 51 och 52.

Trompeten

eller

Krigsförklaring emot allt ondt.

Fredagen den 1 Maj 1812.

Trätor och Slagsmål.

Jag drömdē i går natt en lika så narraktig dröm, som den förra. Jag drömde, att, på en stol i min kammare, satt Dagligt Allehanda så beskedligt (i gestalt af en gammal och ärbar matrona) och räkna- de öfver sin behållning det förledna året, som var betydlig nog. Summan lär väl kommit att oförmärkt nämnas, kan jag förstå; ty rätt som jag icke viste ordet af, och icke ens kom ihåg att Litteratur-Journalen (som ofta ombytte gestalt af en Borika, en Gnom med fasligt långa öron, och en vildkatt) stod i en annan vrå af rummet och uppräknade alla högarna af sina inventarii-exemplar, för att lemna dem till högare-boden, tog Journalen en stor bundt af dessa exemplar, och drog dermed Dagligt Allehanda burdus i skallen. Hvad nu? ropade Dagligt Allehanda; får icke heller jag vara i fred, som så sällan ofredar någon menniska, men deremot ger Allmänheten nyttiga underrättelser om väderlek, prester, resande, spektakel, auktioner, lediga rum, tjänster och tjänstfolk m. m.? — Ja, det är godt och väl det, sade Litteratur-Journalen; men ni kan ju icke språket; ni borde skämmas att vilja befatta er med Litteraturen; den är min ensak; ingen annan än jag förstår sig derpå, och ingen an-

nan tidning, än *jag*, borde få vara till; ty de andra äro bara drafvel och minska förtjensten för mig. — Men jag gör er ju ingen skada; jag går ju er icke i vägen? sade Dagligt Allehanda. Det är väl icke ni ensam, som bör lefva heller? — Jo, det är just jag ensam, som bör lefva, sade Litteratur-Journalen; om någon annan skulle få postfrihet, än jag, så *dör* jag af förargelse. När Polyfem velat äta opp *mig*, så måtte väl också *jag* få äta opp de andra. — Hvar sak för sig, sade Dagligt Allehanda; när Polyfem har ätit opp er, så är det ju nu er tur, att äta opp *honom* igen, om ni kan. — Han är minsann icke så god att äta opp, den junkern, sade Journalen; men jag undrar hvarföre han endast anfäktat *mig*? — Jo derföre, som jag tror, sade Dagligt Allehanda, att ni ensam förtjent stryk; ty ni har lofvat att skrifva Litteratur, men icke hållit ord; ni är den sämsta af alla författare; man kan icke säga sig hafva fått den minsta dugliga upplysning af er, och på köpet är det ni sjelf, som först angripit alla de andra. — Vill ni också resonera? sade Journalen. Skall ägget lära hönan värpa? Det är genom mig, som *upplysningen utsprides*, och som språket läres i sin renhet. — Ja, i sin *orenhet* må ni säga, sade Dagligt Allehanda, och, kanhända, *skall* upplysningen utspridas; ty *ännu* har det icke skett, och *ännu* har jag väl aldrig sett något dugligt från er; men väl kontradiktioner i N:o 1 emot hvad som stått i N:o 0, samt lögner, falska citationer, origtiga uppgifter och beständiga språkfel, jemte afundsjuke utfall emot andra, som ni sett vara er öfverlägsna, och som ni trott skulle minska prenumeranterna för er sjelf. — Ni är infam, sade Journalen, och drog till med en ännu större bundt. — Då förgick tålamodet för Dagligt Allehanda, som i detsamma stod opp, satte sin knytnäfve för Gnomens knöliga näsa, och sade: ni borde skämmas, som icke lärt er folkseder, än mindre något annat. Ni vill tala om språk, och kan icke skrifva en enda rad Svenska. Ni staplar ihop fraser, som leka främmande med hvarandra. Ni skryter öfver *sjelfvesta* er egen tröghet och svårighet att arbeta, såsom öfver en merit; ni *berigtigar* er sjelf; ni innehåller sällan an-

